KiFiD
Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2012-104 3 april 2012
(mr. H.J. Schepen, voorzitter, mevrouw mr. A.M.T. Wigger en de heer drs. A. Adriaansen, leden en mr. B.C. Donker, secretaris)

Samenvatting

Consument stelt dat de bank de overeengekomen Renteriant clausule onjuist toepast, als gevolg waarvan er een te hoge rente in rekening is gebracht. De bank handelt voorts niet zoals van een goede en zorgvuldige hypotheekverstrekker mag worden verwacht door de rente op een oncontroleerbare en willekeurige wijze vast te stellen. De Commissie oordeelt dat niet is gebleken dat de bank het Renteriant-systeem op onjuiste wijze heeft toegepast. De bank is gelet op haar concurrentiepositie voorts niet gehouden meer inzicht te verstrekken over de wijze waarop zij de rente vaststelt. Vordering afgewezen.

1. Procedure

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:
- het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening;
- het verzoek tot geschilbeslechting met bijlagen, ontvangen op 13 september 2010;
- het antwoord van Aangeslotene van 11 mei 2011;
- de repliek van Consument van 31 mei 2011;
- de dupliek van Aangeslotene van 21 juni 2011.

De Commissie heeft vastgesteld dat tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening niet tot oplossing van het geschil heeft geleid.
De Commissie heeft vastgesteld dat beide partijen het advies als bindend zullen aanvaarden.
De Commissie heeft partijen opgeroepen voor een mondelinge behandeling te Den Haag op 18 november 2011. Aldaar zijn partijen verschenen.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

2.1. In maart 2004 heeft Consument, op basis van de door Aangeslotene eerder uitgebrachte offerte d.d. 4 december 2003, een hypothecaire geldlening bij Aangeslotene afgesloten. Die offerte is tot stand gekomen via de intermediair X in Y. In voornoemde offerte staat onder andere het volgende opgenomen:
Op pagina 1:
"**Samenstelling lening**
De aangeboden lening bestaat uit de volgende (deel) leningen(en):
Aflossingsvrije hypotheek
Deelsom : € 65.000,00.
Contractrente : 4,55% per jaar,

	(Effectieve rente: 4,7%)
Rentebedrag	: € 246,46 per maand.
Riantmarge	: 1,75%
Rentecontractermijn	: 10 jaar met RenteRiantclausule RR0212
Looptijd	: 30 jaar.
Op pagina 2:	
Aflossingsvrije hypotheek	
Deelsom	: € 378.000,00.
Contractrente	: 4,55% per jaar,
	(Effectieve rente: 4,7%)
Rentebedrag	: € 1.433,25 per maand.
Riantmarge	: 1,75%
Rentecontractermijn	: 10 jaar met RenteRiantclausule RR0212
Looptijd	: 30 jaar.

2.2. Vanaf 2007 heeft Aangeslotene onder verwijzing naar de Renteriant-clausule het bij Consument ter zake de hypothecaire lening in rekening gebrachte rentepercentage verschillende malen aangepast.

3. Geschil

3.1. Consument vordert vergoeding van de door hem als gevolg van het handelen van Aangeslotene geleden schade. Consument heeft zijn schade begroot op een bedrag van € 6.798,00 bestaande uit rente die in de jaren 2006, 2007 en 2008 onterecht betaald zou zijn.

3.2. Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen.

- Aangeslotene past de tussen Consument en Aangeslotene overeengekomen Renteriant-clausule(s) onjuist toe, als gevolg waarvan er bij Consument een te hoge rente in rekening is gebracht. Evenmin heeft Aangeslotene hierover nadere inlichtingen gegeven.
- Aangeslotene handelt niet zoals van een goede en zorgvuldige hypotheekverstrekker mag worden verwacht door op een voor de Consument oncontroleerbare en willekeurige wijze de rente vast te stellen.

3.3. Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd.

- Aangeslotene stelt zich op het standpunt dat zij in deze correct heeft gehandeld en geeft daarbij aan dat het hier een lening met variabele rente betreft, waarbij de te betalen rente voor een periode van 10 jaar middels de Renteriant-clausules wordt vastgesteld. De daarbij gehanteerde constructie houdt in dat er sprake is van een variabele rente, waarbij schommelingen in het variabele tarief deels opgevangen worden door een bandbreedte, hetgeen betekent dat in het geval van Consument enkel rentestijgingen van meer dan 1,75% voor zijn rekening komen en dat de Consument eerst van rentedalingen van meer dan 1,75% profiteert.
- Aangeslotene stelt zich op het standpunt dat conform de betreffende clausules is gehandeld en de betreffende rentewijzigingen als gevolg van marktontwikkelingen

terecht zijn doorgevoerd en derhalve van een schadeloosstelling aan de zijde van Consument geen sprake kan zijn.

3.4. Ter zitting zijn de standpunten van partijen over en weer herhaald en toegelicht.

4. Beoordeling

Naar aanleiding van het over en weer door partijen gestelde en hetgeen door hen tijdens de hoorzitting naar voren is gebracht, overweegt de Commissie als volgt.

4.1. De Commissie stelt allereerst vast dat buiten discussie staat dat op de onderhavige hypothecaire geldleningovereenkomst de RenteRiantclausule RR0212 van toepassing is. Die clausule luidt, voor zover hier relevant, als volgt:

"*Rente Riant Clausule (RR0212)*
(m.i.v. december 2002)

1. *De rente blijft gedurende een rianttermijn ongewijzigd.*
2. *Op de datum van het passeren van de hypotheekakte is de rente gelijk aan de contractrente. De contractrente en de riantmarge wordt tussen geldnemer(s) en geldverstrekker uiterlijk op die datum overeengekomen.*
3. *De rente wordt aan het einde van iedere rianttermijn aldus berekend:*
   op de toetsingsdatum aan het einde van de rianttermijn wordt de contractrente vergeleken met de riantrente voor soortgelijke hypotheken.
   a. *Indien de vergelijking van de riantrente met de contractrente, vermeerderd met de riantmarge, resulteert in een positief verschil dan wordt de rente voor de volgende rianttermijn als volgt herzien: contractrente vermeerderd met het berekende verschil.*
   b. *Indien de vergelijking van de riantrente met de contractrente, verminderd met de riantmarge, resulteert in een negatief verschil dan wordt de rente voor de volgende rianttermijn als volgt herzien: contractrente verminderd met het berekende verschil.*
   c. *Indien bovengenoemde vergelijkingen niet leiden tot herziening van de rente dan is deze gelijk aan de contractrente*

   De aldus berekende rente geldt met ingang van en gedurende de volgende rianttermijn
4. *Op de Rente Riant Clausule 0212 is de handleiding Renteriant Clausule RR 0212 van toepassing (…)* "

HANDLEIDING RENTERIANT CLAUSULE RR0212

1. Definities
   In de Renteriant Clausule worden de volgende begrippen gebruikt:
   a. *Rentecontract*
      Dat onderdeel van de geldlening dat betrekking heeft op de wijze waarop de rente gedurende de rentecontracttermijn periodiek wordt vastgesteld.
   b. *Rentecontracttermijn*
      Het tijdvak (5,10,15,20,25 of 30 jaar) waarvoor de contractrente is vastgelegd en die ingaat op de eerste van de maand volgend op de datum waarop de hypotheekakte passeert. Wanneer de hypotheekakte passeert op de eerste van de maand, dan gaat de rentecontracttermijn in op de datum van passeren van de hypotheekakte.

c. *Contractrente*
De door de geldverstrekker met de geldnemer(s) uiterlijk op de datum van het passeren van de hypotheekakte of bij het opnieuw afsluiten van een rentecontract overeengekomen rente.

d. *Renteriant Clausule*
De Renteriant Clausule en de Handleiding Renteriant Clausule (tezamen ook RR0212).

e. *Riantrente*
De onder toepassing van de Renteriant Clausule aangeboden marktrente, voor een bepaalde rentecontracttermijn.

f. *Riantmarge*
Een marge, uitgedrukt in een rentepercentage. Deze is afhankelijk van en geldig gedurende de overeengekomen rentecontracttermijn en bedraagt:

Rentecontracttermijn	*Riantmarge*
5 jaar	1,00%
10 jaar	1,75%
15 jaar	2,00%
20 jaar	2,50%
25 jaar	2,75%
30 jaar	3,00%

g. *Rianttermijn*
Een periode van 3 maanden. De periode vangt aan:
i) voor nieuwe leningen ingaande op de eerste dag van de maand volgend op de datum van passeren van de hypotheekakte;
ii) indien de hypotheekakte passeert op de eerste van de maand dan vangt de periode aan op de datum van passeren van de hypotheekakte;
iii) voor lopende leningen telkens op de eerste van de maand volgend op de toetsingsdatum.
De periode eindigt drie kalendermaanden na aanvang.

h. *Toetsingsdatum*
De laatste werkdag van de rianttermijn.

i. Rente
De rente die door de geldverstrekker bij de geldnemer(s) over het openstaand saldo van de lening in rekening wordt gebracht.

4.2. De Commissie is van oordeel dat het hier weliswaar een hypotheekproduct betreft dat een behoorlijke en deskundige voorlichting behoeft, maar dat uit de stukken blijkt dat Aangeslotene voldoende duidelijk informatiemateriaal (waaronder de handleiding voor de Intermediair) aan de intermediair ter beschikking heeft gesteld om Consument voldoende inzicht te geven in de werking van het variabele rentesysteem (Rente Riant).

4.3. Vervolgens overweegt de Commissie dat voor wat betreft Consument naar voren brengt over het op oncontroleerbare wijze en willekeurige wijze vaststellen van de

rente door Aangeslotene, de Commissie in lijn met haar eerdere uitspraken van oordeel is dat in deze van Aangeslotene met het oog op haar concurrentiepositie niet kan worden gevergd dat zij meer inzicht verstrekt over de wijze waarop zij de aan de orde zijnde Riantrente vaststelt. Dit is ter discretie van Aangeslotene.
Niet is gebleken, dat Aangeslotene - mede gelet op het door Aangeslotene vanaf 2006 niet meer aanbieden van hypotheken met Renteriantclausule - in de periode 2006 - 2008 een buitensporige rente in rekening heeft gebracht.
Evenmin heeft de Commissie op basis van de stukken en de ter zitting verstrekte informatie kunnen vaststellen dat Aangeslotene het Renteriant-systeem op onjuiste wijze heeft toegepast.

4.4. Resumerend acht de Commissie de klacht in alle onderdelen ongegrond, zodat de vordering van Consument moet worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst, als bindend advies, de vordering af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.